

SAKSFRAMLEGG

Til:
Fakultetsstyret for Det helsevitenskapelige fakultet

Møtedato:
25.02.2021

Sak:

Håndtering av avsetninger ved Det helsevitenskapelige fakultet 2020

Innstilling til vedtak:

Fakultetsstyret vedtar å omdisponere avsetninger fra fakultetets enheter i tråd med saksfremlegget.

Bakgrunn:

I FS 36/18¹ la fakultetsledelsen frem en sak med forslag til håndtering av avsetninger på fakultetet, basert på nye krav om tak på avsetninger fra UiT og KD. I saken vedtok styret at avsetningene på fakultetets enheter ikke skal overstige 10% av bevilgningen per 31.12.2019 og 7% per 31.12.2020. Det ble i tillegg iverksatt en rekke tiltak for å redusere avsetningene. Investeringsmidler ble midlertidig omdisponert til å finansiere rekrutteringsstillinger, enhetene ble oppfordret til å benytte forskuttering av inntekter for å redusere eget avsetningsnivå og man vedtok en forskuttering av inntekt på 50 mill. kr på fellesadministrasjonen. Videre ble alle instituttene bedt om å identifisere årsakene til at bevilgningen ikke blir brukt som planlagt, iverksette tiltak, samt vurdere enhetens mulighet til å nå normtallene på kort og lang sikt. Kort oppsummert ble det iverksatt tiltak hvor fellesadministrasjonen overbudsjetterte kraftig for å gi instituttene tid til å ta ned sine avsetninger, og redusere risikoen for omdisponering av avsetninger på kort sikt.

Parallelt med tiltakene for å redusere fakultetets avsetninger samlet sett, har merkostnadene som følge av stenging og forsinkelsene ved AKM påført fakultetet betydelige negative avsetninger. Fakultetet har hatt fokus på den samlede økonomiske situasjonen og ettersom merkostnadene knyttet til AKM har økt, ser ledelsen et behov for å redusere andre negative avsetninger. Av den grunn ble det i FS 5/20² besluttet å redusere de negative avsetningene for forskuttering av inntekter. Denne er per dato redusert til 41,3 mill. kr. Videre åpnet saken opp for å vurdere å omdisponere avsetninger fra institutt som har avsetninger over 7%, selv om fakultetet som helhet er under avsetningsmålet ved utgangen av 2020.

I OS 19/20³ fikk fakultetsstyret presentert en prognose på årsresultat for 2020. Her fremkommer det at fakultetet samlet sett planlegger med betydelig merforbruk i perioden fremover. Dette er

---

¹ FS 36/18 Håndtering av avsetninger ved Helsefak, ephorte ref 2018/1041-17

² FS 5/20 Årsregnskap 2019 – Det helsevitenskapelige fakultet, ephorte ref 2019/1158-14

³ OS 19/20 Prognose årsresultat 2020 og utvikling i avsetninger – Det helsevitenskapelige fakultet, ephorte ref 2020/894-10

spesielt bekymringsfullt da det store merforbruket akkumuleres på fellesadministrasjonen samtidig som flere av fakultetets institutt fortsatt er langt over vedtatt avsetningsmål. Situasjonen i 2020 med covid-19 har medført en betydelig lavere aktivitet på noen områder, men budsjettene ved inngangen av 2020 viste også at flere institutt ikke hadde planlagt å ta ned sine avsetninger tilstrekkelig. I dagens fakultetsstyremøte har styret fått fremlagt sak om årsregnskap 2020⁴. Saken bekrefter situasjonen som ble belyst i orienteringssaken før jul.

Mål for omdisponering av avsetninger

Basert på de betydelige negative avsetningene på fakultetsnivået og flere enheters manglende oppfyllelse av måltall for avsetninger, legges det i denne saken frem et forslag til omdisponering av avsetninger fra fakultetets enheter. Det presiseres at de omdisponerte avsetningene ikke skal benyttes til ny aktivitet, men til å redusere negative avsetninger – redusere gjeld om man vil. Det er i hovedsak tre typer negative avsetninger fakultetsledelsen ønsker å bygge ned.

- 1) 13,4 mill. kr i negative avsetninger generert av fakultetets budsjettfordelingsmodell. Avsetningene skyldes i all hovedsak fakultetets prinsipp om å fase inn rammekutt etterskuddsvis. Dette medfører at første året av et kutt håndteres som merforbruk på fellesadministrasjonen. I tillegg har fakultetet besluttet å fase ut tidligere øremerkede tildeling gradvis. Et eksempel på sistnevnte er midler til vitenskapelig utstyr som Helsefak har tildelt instituttene i en overgangsfase etter at dette ble tatt ut av budsjettfordelingen fra UiT.
- 2) 41,3 mill. kr i negative avsetninger knyttet til forskuttering av inntekt jf. vedtak i FS 36/18.
- 3) Negative avsetninger knyttet til AKM, herunder AMK-fondet og merkostnader, som per utgangen av 2020 beløper seg til 47,6 mill. kr. Det er imidlertid budsjettet med kostnader tilknyttet AKM videre fremover som vil tilsi 77,2 mill. kr ved utgangen av 2024, til tross for en overføring på 40 mill. kr fra UiT. De endelige kostnadene er forventet å øke ytterligere, da det løpende søkes om kostnadsdekning til merkostnader AKM.

Prinsipper for omdisponering av avsetninger

Fakultetsledelsen foreslår at alle avsetninger over 7% omdisponeres basert på endelig regnskap 2020, med visse unntak. Unntakene er som følger:

- Alle rekrutteringsstillinger hvor noen er tilsatt
- Øremerkede tiltak hvor det løper lønn i dag
- Strategiske eller tematiske satsninger tildelt fra UiT
- Midler tildelt fra nivå 1 i løpet av 2020
- Midler tildelt fra nivå 1 før 2020 med krav om tilbakeføring
- Driftsmidler forskerlinje
- Incentivmidler EU-evaluator/særlig gode søknader tildelt i 2020
- Driftsmidler dekanat 2020

Fakultetsadministrasjonen har gjennomgått avsetningene på samtlige av fakultetets enheter og identifisert tiltak som er i tråd med unntakslisten. Ingen prototype 10-tiltak skjermes, da disse anses som ordinær drift og per definisjon ikke skal overføres mellom år. Alle tiltak på prototype-13 er

---

⁴ Årsregnskap 2020 - Det helsevitenskapelige fakultet, ephorte ref 2020/894-12

skjermet, uten nærmere vurdering. Dette er avsetninger knyttet til rekrutteringsstillinger tildelt fra UiT. I tillegg skjermes prototype 12-tiltak med positive avsetninger som svarer til prinsippene i saken.

For institutt hvor summen av avsetninger som skjermes er lavere enn tillatt måltall på 7%, beholder instituttet avsetninger inntil 7%. For institutt hvor summen av skjermede avsetninger overstiger måltall på 7%, beholder instituttet summen av skjermede avsetninger. Det presiseres at enhetene beholder den summen som er størst av måltall på 7% og skjermede avsetninger og ikke 7% pluss skjermede tiltak.

Ut over det overordnede prinsippet for omdisponering og de generelle unntakene som gjelder alle instituttene, er det gjort noen særskilte vurderinger.

a) Kjernefasiliteter

Av FS 11/15⁵ fremkommer det at avsetninger på kjernefasilitetene skal benyttes til investering/reinvestering i utstyr på kjernefasiliteten. I FS 36/18 er et av tiltakene for å redusere avsetninger at man ikke lenger skal spare til utstyrsinvesteringer, men heller forskuttere inntekter. Disse føringene er motstridende og nye føringar vil utarbeides. Kjernefasilitetene har i stor grad fått dekket sine behov for oppgraderinger gjennom utstyrsbevilgningen til MH2. Fakultetsledelsen foreslår derfor å omdisponere avsetningene fra fakultetets kjernefasiliteter og avregne disse mot hverandre. Det innebærer at ingen av kjernefasilitetene vil ha avsetninger, hverken positive eller negative. Restbeløpet når de negative avsetningene er saldert bidrar til å redusere negative avsetninger på fellesadministrasjonen. Omdisponering av avsetninger fra kjernefasilitetene fremkommer av tabell 1 i vedlegg til saken.

b) Garantier

Ved fakultetet er det påbegynt enkelte investeringer som var planlagt finansiert av avsetninger. Dette gjelder genotyping ISM, utstyr IH og utstyr IKO, som beløper seg til 2,1 mill. kr. Da avsetninger foreslås omdisponert, vil fakultetsledelsen stille en garanti for disse kostnadene. Det stilles i tillegg garanti for forestående ombygginger på IKO for 2,4 mill. kr. Dersom kostnadene ikke kan dekkes innenfor instituttens egne avsetninger i 2021, vil resterende dekkes av fakultetets strategiske midler.

c) Avsetninger Enhet for Legeutdanning (ELU)

ELU sin ramme består i all hovedsak av studiepoeng- og kandidatmidler tilknyttet legeutdanningen. Enheten realbudsjetteres og midler som ikke disponeres av ELU fordeles til IMB, ISM og IKM. De siste årene har ELU fordelt sine udisponerte midler til disse tre instituttene etter en nøkkel. Fakultetsledelsen foreslår at dette opprettholdes for 2020 og at avsetninger på prototype 10 fordeles, slik det fremkommer av tabell 2, kolonne c i vedlegget. Da både ISM og IKM har avsetninger over tillatt måltall, vil imidlertid disse midlene omdisponeres. IMB vil kunne motta sin andel av midlene og fortsatt være innenfor måltallet på 7%.

Omdisponering fra den enkelte budsjettenhet

Omdisponerte midler fra den enkelte enhet fremkommer av tabell 2 i vedlegget.

---

⁵ FS 11/15 Implementering av TDI ved Det helsevitenskapelige fakultet, ephorte ref 2015/345-5

For kjernefasilitetene omdisponeres avsetninger direkte på det enkelte tiltak for kjernefasiliteten. For øvrige omdisponeringer belastes beløp til omdisponering på budsjettenhetens prototype 10. For noen enheter omdisponeres et beløp som er større enn prototype 10-avsetningene. Her anbefales det å avslutte prototype 12-tiltak mot enhetens prototype 10, fortrinnsvis fra tiltak som ikke klassifiseres som skjermet i denne saken. Alternativt vil omdisponert beløp dekkes inn over tid gjennom underbudsjettering av enhetens prototype 10.

Omdisponerte midler benyttes til å redusere negative avsetninger på fellesadministrasjonen. Resultatet er at de negative avsetningene knyttet til fakultetets budsjettfordelingsmodell og forskuttering av inntekt salderes. I tillegg reduseres de negative avsetningene i tilknytning til AKM til 38,8 mill. kr per dato. Som nevnt budsjetteres det ytterligere kostnader fremover og etter omdisponering vil budsjetterte negative avsetninger ved utgangen av 2024 utgjøre 68,4 mill. kr.

Veien videre

KD har innført nytt reglement for avsetninger med virkning fra 2021, slik at taket på avsetninger vil reduseres ytterligere. UiT vil i 2021 ha et tak på 5% avsetninger i tillegg til avsetninger til investeringer. For inneværende år vil universitetet måtte redegjøre for eventuelle overskridelser, mens man fra 2022 varsler mulige budsjettmessige konsekvenser. Fakultetet har per dato ikke mottatt signaler om hva konsekvensene vil være for det enkelte fakultet, men det vil bli behov for en videre utredning av avsetningene og nye retningslinjer.

Fakultetsledelsen anser en omdisponering av avsetninger som nødvendig og riktig gitt dagens situasjon. Det er imidlertid stor forståelse for at situasjonen oppleves som krevende for mange institutt. Fakultetets avsetninger vil fortsatt ha stort fokus fremover innenfor økonomiforvaltningen. Administrasjonen vil bestrebe og synliggjøre handlingsrom på et tidlig nok tidspunkt til at instituttene kan agere på dette og ha et kontinuerlig fokus på gjeldende måltall. I tillegg vil man søke å redusere avsetninger tilknyttet interne tildelinger. Fakultetet ønsker at finansiering for strategiske og tematiske satsninger i større grad tildeles midler etterskuddsvis og at tildelinger generelt i større grad skal komme ved årets start. Arbeidet med dette er allerede påbegynt.

Med grepene som foreslås i denne saken vil den samlede økonomiske risikoen reduseres betydelig. Fakultetet har imidlertid fortsatt store negative avsetninger knyttet til AKM og de økonomiske konsekvensene av nedetiden er fortsatt ikke kjent. Fakultetsledelsen er i tett dialog med nivå 1 om veien videre og den pågående dialogen med KD og Statsbygg rundt disse utfordringene.

Thrina Loennechen
dekan

—

Kjetil Kvalsvik
fakultetsdirektør

—

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Saksbehandler: seksjonsleder Ann-Sofie Rydningen, seniorrådgiver Lena Liatun og faggruppelider Kine Nilsen, Seksjon for organisasjon og økonomi Helsefak.

Vedlegg

1 Beregninger for omdisponering av avsetninger